proLékaře.cz | 21.11.2026

Odečítání paušální hodnoty od výsledků dechové zkoušky na alkohol

Miroslav Hirt[1,5,6], František Vorel[2], Ľubomír Straka[3], František Vavera[4], Tomáš Vojtíšek[1]

[1] Ústav soudního lékařství, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity
[2] Soudnělékařské oddělení, Nemocnice České Budějovice, a.s.
[3] Ústav súdneho lekárstva a med. expertíz, Jesseniova lekárska fakulta UK, Univerzitná nemocnica Martin
[4] Katedra trestního práva, Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni
[5] Katedra bezpečnostních studií, CEVRO univerzita
[6] Katedra kriminalistiky, Fakulta bezpečnostně právní, Policejní akademie ČR v Praze

SOUHRN

Cílem práce je shrnutí důvodů hovořících proti odečítání jakýchkoliv paušálních hodnot (nejčastěji 0,24 ‰) od výsledků měření při zjišťování koncentrace alkoholu v krvi.

Práce vznikla na podkladě několika případů z praxe, které byly, podle názorů autorů, ve svých závěrech zhodnoceny nesprávně. Aby se takovým postupům do budoucna předešlo, tento článek analyzuje a shrnuje relevantní metodické a právní dokumenty, včetně doporučení odborné společnosti, se závěrem, že jakékoli paušální odečty nejsou metodologicky ani právně odůvodnitelné. Aplikace odečtu 0,24 ‰ může totiž změnit právní kvalifikaci, a tím vést k nesprávným závěrům. Co se týká odečtů od výsledků vyšetření plynovou chromatografií, jejich nepřípustnost řeší Stanovisko Odborné společnosti soudního lékařství a soudní toxikologie ČLS JEP, a co se týká odečtu od výsledků dechových zkoušek, toto řeší nejnovější judikatura. Jak Stanovisko odborné společnosti, tak citovaná judikatura podporují uvádění naměřených hodnot bez jakýchkoliv odečtů.

Klíčová slova: dechová zkouška – plynová chromatografie – alkohol v krvi – přestupkové řízení – trestní řízení

Deduction of lump-sum value from breath alcohol test results

SUMMARY

The objective of this paper is to summarise the rationales precluding the deduction of any lump-sum values (most commonly 0.24 ‰) from analytical results when ascertaining blood alcohol concentration.

This work was prompted by several practical cases wherein, in the authors' opinion, the conclusions were erroneously evaluated. To avert such practices henceforth, the article analyses and synthesises pertinent methodological and legal documents, including recommendations from the specialist society, culminating in the determination that any lump-sum deductions are neither methodologically nor legally justifiable. The application of a 0.24 ‰ deduction may indeed alter the legal classification, thereby engendering erroneous conclusions. Regarding deductions from gas chromatography assay results, their inadmissibility is addressed by the Position Statement of The Czech Society for Legal Medicine and Forensic Toxicology of the Czech Medical Association of Jan Evangelista Purkyne with respect to deductions from breath test results, this is governed by the most recent case law. Both the specialist society's Position Statement and the cited jurisprudence endorse the reporting of measured values without any deductions.

Keywords: breath test – gas chromatography – blood alcohol – misdemeanour proceedings – criminal proceedings

Soud Lek 2025; 71(3): 37–38

Práce vychází z přednášky *„Jak odčítat paušální hodnoty od výsledků dechové zkoušky na alkohol"* prezentované na 10. česko-slovenském sjezdu soudního lékařství ve Špindlerově Mlýně v dubnu 2026. Inspirovaná byla stále se opakujícími případy, kdy se v praxi objevují rozdílné přístupy k interpretaci výsledků měření alkoholu: některé administrativní postupy pro přestupkové řízení doporučují snížení naměřené hodnoty o paušální hodnotu (nejčastěji 0,24 ‰), zatímco odborné kruhy zdůrazňují, že laboratorní stanovení alkoholu v krvi metodou plynové chromatografie (GC) představuje přímé měření, u něhož není pro řádný odečet metodologický důvod. Cílem tohoto článku je analyzovat metodické a právní podklady a demonstrovat dopady aplikace paušálních odečtů na konkrétních případech.

✉ ***Adresa pro korespondenci:***
MUDr. mgr. Tomáš Vojtíšek, Ph.D.
Ústav soudního lékařství FN u sv. Anny v Brně a LF MU
Tvrdého 2a, Brno 602 00
tel. 543 185 855
e-mail tomas.vojtisek@fnusa.cz

Received: June 22, 2026
Accepted: July 14, 2026

Postup: Analýza vychází z oficiálních metodik a pokynů používaných v praxi (ČMI, Ministerstvo dopravy, Pokyn Policejního prezidenta), doporučení odborné společnosti (ČSSLST ČLS JEP) a z vybraných případových ukázek se simulacemi dopadu aplikace paušálních odečtů.

Pro propočty z hodnoty naměřené v krvi do hodnoty v době události byl použit standardní a v soudnělékařské praxi všeobecně praktikovaný model zpětných propočtů – back-calculation.

KAZUISTIKY

Příklad 1 (případ, kdy se odečítala paušální hodnota dokonce i od výsledku GC)

Dopravní nehoda (DN) v 10:00 hod.;
I. dechová zkouška v 11:00 hod. s výsledkem 1,11 ‰;
II. dechová zkouška v 11:07 hod. s výsledkem 1,12 ‰;
odběr krve 13:10 hod. s výsledkem 0,81 ‰.

proLékaře.cz | 21.11.2026

Zpětným propočtem z vyšetření GC by hladina alkoholu v krvi v době nehody v 10:00 hod. měla být 1,19 – 1,44 ‰.

Od výsledku GC byl ale znalcem odečten paušál 0,24 ‰ a výsledné rozmezí se tím posunulo na 0,95–1,20 ‰. Policie ČR to akceptovala a právní kvalifikace se tímto změnila z trestného činu na přestupek.

Příklad 2 (nízké hodnoty a endogenní alkohol)
řidič ukončil pití v 20:00 hod.;
I. dechová zkouška v 10:16 hod. s výsledkem 0,32 ‰;
II. dechová zkouška v 10:23 hod. s výsledkem 0,30 ‰;
III. dechová zkouška v 10:44 hod. s výsledkem 0,23 ‰;
odběr krve v 11:55 hod. s výsledkem 0,00 ‰.

I kdyby (teoreticky) zrovna v okamžiku odběru hladina klesla na 0,00 ‰, měl by v krvi v době I. dechové zkoušky 0,20 – 0,33 ‰. Úspěšná obhajoba byla opřena o odečet 0,24 ‰ od výsledku dechové zkoušky a poučeni z literatury, možný zbytek svedli na endogenní tvorbu (auto brewery syndrom), tedy na tzv. „fyziologickou" hladinu alkoholu v krvi. Přestupková komise to akceptovala.

DISKUSE A ZÁVĚR

Existuje zjevný rozpor mezi přestupkovým a trestním řízením.

V metodice Ministerstva dopravy ČR č.j. 285/2009-160-OST se kromě jiného uvádí: Ze závěru metodiky ČMI vyplývá, že s ohledem na faktory, které se mohou promítnout do výsledku měření, lze výsledek zkoušky provedené analyzátorem alkoholu v dechu považovat za pozitivní (tedy takový, kdy výsledek zkoušky prokazuje ovlivnění alkoholem) v případě, že výsledná naměřená hodnota je větší nebo rovna hodnotě 0,25 ‰ (g/kg). V případech, kdy je naměřená hodnota nižší než 0,25 ‰ (g/kg), tedy 0 - 0,24 ‰ (g/kg), je nutno ve smyslu uvedené metodiky považovat výsledek za negativní. … V rozhodnutí o přestupku, jehož podkladem bude právě pozitivní výsledek dechové zkoušky provedené některým ze schválených analyzátorů alkoholu v dechu, bude nutno pro správné stanovení právní kvalifikace přestupku vycházet z minimální prokazatelné hodnoty, ke které správní orgán dospěje snížením naměřené hodnoty o hodnotu 0,24 ‰ (g/kg). Z takto vypočtené hodnoty bude následně vycházet také správní orgán příslušný k evidenci přestupku a odpovídajícího bodového hodnocení v registru řidičů.

Naopak právní věta z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 7. 2024, sp. zn. 6 Tdo 576/2024 zní: Od výsledku dechové zkoušky provedené kalibrovaným dechovým analyzátorem se pro posouzení míry ovlivnění řidiče motorového vozidla alkoholem z hlediska stavu vylučujícího jeho způsobilost k řízení ve smyslu § 274 odst. 1 tr. zákoníku neodečítá žádná paušální hodnota.

Některé administrativní postupy pro přestupky tedy uplatňují snížení hodnoty zjištěné dechovým analyzátorem o 0,24 ‰, zatímco v trestním řízení se obecně žádná paušální hodnota pro odečet neaplikuje. Doporučení autorů tedy je, vzít si příklad z praxe ze Slovenska, a do budoucna ani v České republice žádné paušální hodnoty od jakýchkoliv výsledků měření koncentrace alkoholu neodečítat. Ve stejném duchu by potom měla znít i případná doporučení pro vedení Policie ČR i pro správní orgány, neboť aplikace jakýchkoliv paušálních odečtů (např. 0,24 ‰) není odborně odůvodnitelná.

Práce byla prezentována ve formě přednášky na 10. česko-slovenském kongresu soudního lékařství, kde také prošla diskuzí.

PROHLÁŠENÍ

Autor práce prohlašuje, že v souvislosti s tématem, vznikem a publikací tohoto článku není ve střetu zájmů a vznik ani publikace článku nebyly podpořeny žádnou farmaceutickou firmou. Toto prohlášení se týká i všech spoluautorů.

LITERATURA

1. Metodika měření alkoholu v dechu (Pracovní postup č. 114-MP-C008-08). Praha: Český metrologický institut; 2008.
2. Metodika k usměrnění některých správních činností obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a krajských úřadů v souvislosti s novelizací zákonů č. 361/2000 Sb. a č. 379/2005 Sb. (č.j. 285/2009-160-OST). Praha: Ministerstvo dopravy ČR; 2009.
3. Pokyn Policejního prezidenta č. 300/2020. Praha: Policejní prezidium ČR; 2020.
4. Česká společnost soudního lékařství a soudní toxikologie ČLS JEP. Doporučení k vyjadřování nejistot kvantitativních výsledků měření v toxikologických laboratořích; 24. 4. 2025. Praha: ČLS JEP; 2025.
5. Nejvyšší soud České republiky. Usnesení sp. zn. 6 Tdo 576/2024; 30. 7. 2024.